

PISCES

♈♉♊♋♌♍♎♏♐♑♒♓ ♀

La cançó perfecta

Totes les persones que han col·laborat al projecte «PISCES: la cançó perfecta»

Aquest projecte no l'he fet sol. He tingut la possibilitat de formar un equip de producció de veritat amb el qual he creat una amistat especial i molt potent. Tanmateix m'agradaria agrair l'esforç de 5 persones en el projecte «PISCES: la cançó perfecta»:

- **Martina Majó**, per ensenyar-nos una altra manera de veure la música;
- **Toth Barti**, per recordar-nos que tots hem estat nens;
- **Fina Graboleda**, per permetre'ns portar el treball de recerca al ritme que necessitàvem;
- **Pere Lloret i Anna Triola**, per guardar-nos el secret i
- **Sònia Fusellas**, per revifar les flames d'aquest projecte quan pensàvem que tot estava perdut.

A ells i a tots els que m'han ajudat, **moltíssimes gràcies!**

1 Composició, pàgina 4

1.1 Introducció, pàgina 4

1.2 Objectius i hipòtesis, pàgina 5

1.3 Què és la cançó perfecta?, pàgina 5

1.3.1 Què és la perfecció?, pàgina 5

1.3.2 Què és una cançó?, pàgina 7

1.3.3 Altres modalitats perfectes, pàgina 9

1.3.4 La perfecció és igual a número de vendes?, pàgina 10

1.4 Enquestes, pàgina 11

1.4.1 Gènere, Instruments, Intro, Solo, Segones Veus, «Joc de pop», Estructura, Tema, Idioma, Octava de la veu, To, Compàs, Tempo i Durada, pàgina 12

1.5 Lletres, pàgina 20

2 Producció, pàgina 21

2.1 Limitacions i prohibicions, pàgina 21

2.2 Repòs, pàgina 21

2.3 Gravació, pàgina 22

2.4 Diari de gravació, pàgina 24

3 Distribució, pàgina 28

3.1 Pisces, pàgina 29

3.1.1 Fotos, pàgina 30

3.1.2 Cinemagraph, pàgina 29

3.1.3 Tràiler/Making Of, pàgina 30

3.2 Videoclip, pàgina 31

3.3 Per què el 6 d'octubre de 2016?, pàgina 32

3.4 Xarxes Socials, pàgina 33

3.4.1 Instagram, Facebook, Twitter, Youtube, Vimeo, SoundCloud, Snapchat i Whatsapp, pàgina 33

3.5 Presentació en vídeo, pàgina 37

4 Conclusions, pàgina 40

5 Epíleg, pàgina 41

6 Bibliografia i webgrafia, pàgina 42

7 Fonts de les fotografies, pàgina 43

8 Guia de l'annex, pàgina 45

1. Composició

1.1. Introducció

«Perfection is beyond the reach of humankind, **beyond the reach of magic.**»

- *Dumbledore, Harry Potter and The Cursed Child 2016:275; Rowling 2016*

«**L'art és massa complex, misteriós i flexible per poder-lo reduir a una fórmula**, només un ximplet ho intentaria.»

- *Story 2012:36; McKee 1997*

«I don't know the key to success, but I know that **the key to failure is trying to please everybody.**»

- *Woody Allen*

El nostre treball de recerca no és ordinari. La música sempre havia estat un dels aspectes més importants a la nostra vida i quan se'ns va donar l'oportunitat de fer un treball de recerca sobre el que volguéssim no teníem cap dubte que hi estaria relacionat. Compondre, gravar i distribuir **una cançó** era un bon repte així que vam triar-ho com a primera idea. Tanmateix, volíem que el nostre treball fos especial, diferent dels altres: totalment original. Per això li vam afegir la paraula «**perfecta**».

La perfecció no és un concepte senzill de definir i quan vam començar aquest treball no sabíem encara què era la cançó perfecta. Des de ben petits, alguns dels membres de l'equip que hem treballat en el projecte de «PISCES: la cançó perfecta», hem compost diverses cançons, però totes semblen tenir el mateix problema: **mai agraden a tothom**. Tant és com les gravis, com les produeixis o els instruments que hi posis, sempre hi haurà algú a qui no li agradarà. I això és completament normal, «*Tants caps, tants barrets*», que se sol dir. Tot i així, portàvem molt temps intentant superar aquesta limitació i crear una cançó que fos la millor que haguéssim compost mai, una cançó que agradés a tothom: **la cançó perfecta**.

La perfecció és un dels temes de reflexió preferits de molta gent. Alguns l'han deixat apartat, com un objectiu inabastable. D'altres l'han associat amb l'eternitat o la mort. Fins i tot n'hi ha que per aconseguir-la han empenyorat el seu seny, embogint fins al perfeccionisme més extrem.

Davant aquest dilema universal no volíem ser menys. Agafar un dels nostres mons preferits, la música, i elevar-lo a la perfecció era un repte massa agosarat com per a no intentar-ho.

1.2. Objectius i hipòtesis

- Compondre la **cançó perfecta**.
 - Hipòtesi: No existeix ni existirà una cançó perfecta.
- **Gravar la cançó** creada i distribuir-la.
 - Hipòtesi: Sí, es podrà gravar la cançó creada i la distribuïrem a través de YouTube, Vimeo i Soundcloud.
- Aconseguir **500 visites** al videoclip a Youtube.
 - Hipòtesi: No, com a màxim seran 150 visites.
- Aconseguir **experiència** en el món de la música i la comunicació audiovisual.
 - Hipòtesi: Sí, s'aconseguirà experiència a través de la pràctica, tant en la gravació d'àudio com en el videoclip.
- Quedar **satisfets** amb el resultat.
 - Hipòtesi: Sí, el resultat estarà a l'altura de les expectatives.

1.3. Què és la cançó perfecta?

A l'hora de plantejar-nos un treball de recerca com aquest, el principal problema amb el que ens trobàvem era explicar-ne l'objectiu a la gent. La cançó perfecta és aquella que agrada a tothom o que, com a mínim, no produeix rebuig a ningú. Tanmateix, per tal de fer-ho més senzill hem decidit separar les dues paraules, els dos conceptes, i explicar-los detalladament.

1.3.1. Què és la perfecció?

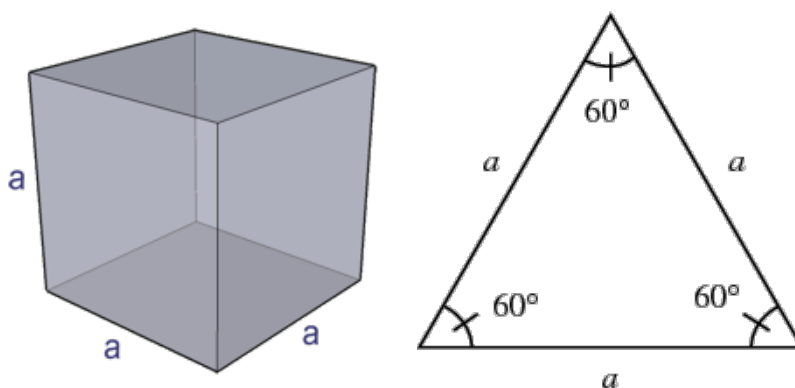
La nostra forma preferida d'introduir-nos en un tema és sempre a través de les seves definicions, a partir de diccionaris o cites de referents, ja que creiem que aquesta és una

manera molt precisa, senzilla i directa d'aproximar-nos a allò que volem conèixer. Quant a la perfecció:

«Acabat del tot. **Que té totes les qualitats requerides**, que no li manca res.»¹

«La perfecció és el grau màxim d'assoliment o completesa d'un ésser o esdeveniment, com indica la seva etimologia (del llatí *perficiō*, acabar). El terme s'aplica sobretot a l'ètica i l'estètica, essent la persona perfecta aquella que reuneix una conducta admirable (realització del bé) i bellesa física. **Una obra mestra és un treball perfecte segons uns cànons ètics i estètics.**»²

La perfecció no és un concepte senzill de definir. Podem dir que és el tot, allò complet i que no li manca res (com, per exemple, un treball d'una assignatura perfecta, que té tot allò que el professor ha demanat). També la perfecció se sol relacionar amb les figures geomètriques: una figura geomètrica perfecta, com el cub o la piràmide, compleixen diverses fórmules matemàtiques amb les quals es poden amidar la resta de figures que no són perfectes.

Un cub i un triangle perfectes. La majoria de figures geomètriques tenen la seva versió perfecta, que normalment correspon amb l'estàndard d'aquestes. Solen ser aquelles que tenen alguna característica especial que fa que s'hi puguin aplicar diferents fórmules per tal d'assolir diversos càlculs matemàtics (com per exemple seria la mesura d'angles a través d'un triangle equilàter o la mesura de la llargada d'una figura a partir d'un cercle perfecte).

1 Diec2, «perfecció», <http://dlc.iec.cat/results.asp>.

2 Viquipèdia, «perfecció», <https://ca.wikipedia.org/wiki/Perfecció>.

Una part dels artistes a Grècia també van utilitzar el concepte de perfecció dins una modalitat artística. Els escultors del període clàssic creaven les escultures on hi apareixien els éssers humans seguint el criteri del cos perfecte: el cap havia de ser una setena part de la resta del cos, els cossos dels homes eren musculats i atlètics, les proporcions del tronc respecte a les cames havien de ser sempre les mateixes... En aquest cas, la perfecció va funcionar com una proporció, aconseguint obres d'art increïbles que avui dia són exposades a museus.

Quant a la filosofia, Pitàgores relaciona la perfecció amb el nombre 10, «*el màxim*», essent ara el nombre més alt de les qualificacions de molts sistemes escolars. Descartes i altres filòsofs també relacionaven la perfecció amb Déu, aquella substància a la qual no li manca res, «infinítament perfecta»: l'absolut.

En el cas de la música, però, una peça musical perfecta seria aquella que atrauria la gent i tothom podria cantar-la sentint-la només un cop. Tanmateix, per saber més aspectes sobre la música hem de preguntar-nos què és una cançó.

1.3.2. Què és una cançó?

«Composició musical **destinada a ésser cantada a una o més veus**, generalment en vers, i sovint amb acompanyament instrumental.»³

«Una cançó és una composició musical que conté, com a mínim, una part o veu o melodia vocal, és amb dir, amb text, **cantada**.»⁴

Només amb les definicions obtenim una detall molt important: qualsevol composició musical que vulgui portar el nom de cançó ha de tenir una o més veus que cantin. Per tant, la cançó perfecta ha de tenir obligatòriament i com a mínim una veu que acompanyi els instruments.

3 Diec2, «cançó», <http://dlc.iec.cat/results.asp>.

4 Viquipèdia, «cançó», <https://ca.wikipedia.org/wiki/Cançó>.

Les cançons es poden ordenar en diferents gèneres musicals. Actualment n'hi ha 22:⁵

Gènere	Cançó d'exemple
Música Alternativa	Radiohead - Creep
Música Blues	Jimi Hendrix - Voodoo Child
Música Clàssica	Mozart - Lacrimosa
Música Country	Kenny Rogers - The Gambler
Música Dance	Jack Ü, Skrillex and Diplo - Where Are Ü Now
Música «Easy Listening»	Dean Martin - That's Amore
Música Electrònica	The Knife - Marble House
Música Europea (Folk/Pop)	Israel Kamakwiwo'Ole - Somewhere Over the Rainbow
Música Hip Hop/Rap	Eminem - Lose Yourself
Música Indie	Vetusta Morla - El Hombre del Saco
Música Inspiracional	Joe Hisaishi - How's Moving Castle (Main Theme)
Música Pop Asiàtica (J-Pop, K-Pop)	Generations from Exile Tribe - Hard Knock Days
Música Jazz	Carlos Jobim - The Girl From Ipanema
Música Llatina	Ruben Blades - Pedro Navaja
Música «New Age»	Vangelis - Chariots of Fire (Main Theme)
Música Òpera	Pavarotti - Caruso
Música Pop (Música popular)	Adele - Send My Love (To Your New Lover)
Música R&B (Rock'n'blues)/Soul	The Temptations - My Girl
Música Reggae	Bob Marley and The Wailers - Get Up, Stand Up
Música Rock	MUSE - Uprising
Música d'autor	Lluís Llach - El Meu País
Música «Beats»/«World Music»	Enya - Orinoco Flow

Tanmateix, aquests 22 gèneres es divideixen en 382 subgèneres⁶, com per exemple la Música Alternativa que comprèn 13 subgèneres: Rock Alternatiu, «College Rock», Rock Experimental, Rock Gòtic, Grunge, Punk Hardcore, Rock Dur, Rock Indie, «New Wave», Rock Progressiu, Punk, «Shoegaze» i «Steampunk». Les diferències entre aquests subgèneres són tan petites que moltes vegades no se'n tradueix el nom i es deixa l'original en anglès. Tot i així, per un fan de la música alternativa són molt diferents *Comfortably Numb* de *Pink Floyd* i *Master of Puppets* de *Metallica*, encara que per a una persona que no els hagi escoltat mai els puguin semblar iguals.

⁵ Totes aquestes cançons es poden escoltar a la llista d' Spotify de l'annex 1.

⁶ «Mindmap» d'el-laboració pròpia a l'annex 2.

Una cançó és, doncs, qualsevol composició musical on hi hagi instruments i veu que pugui ser catalogada dins un gènere musical. Amb aquesta última premisa se n'inclou una tercera: les cançons estan quasi obligades a explicar una història que s'adeqüi amb el gènere del qual formen part.

Com a resum, la cançó perfecta seria aquella que, completa i acabada, agrades a tothom i es convertís en la preferida de tot el públic que l'escoltés. En el cas d'aquest treball de recerca però, vam decidir limitar l'objectiu a què simplement aquesta cançó no produís rebuig a ningú, com a substitut de l'objectiu idíllic esmentat anteriorment.

1.3.3. Altres modalitats «perfectes»

La recerca d'una modalitat artística perfecta no l'hem iniciat nosaltres ni molt menys. Des de sempre hi ha hagut la inquietud de trobar l'obra que s'adeqüés tant a tots els cànons estètics com artístics. Wagner, per exemple, és considerat l'artista perfecte ja que es dedicava a crear la modalitat d'art mestra, perfecta: l'òpera. L'òpera va estar considerada durant molts anys la modalitat artística perfecta pel sol fet de contenir dins seu les 7 arts: música, dansa, pintura, escultura, teatre, literatura/poesia i arquitectura.

En el cas de la poesia hi ha un gènere poètic que es denomina la **poesia perfecta o poesia pura**. Aquest, desenvolupat per Charles Baudelaire i inspirat per Edgar Allan Poe a *The poetic principle*, de 1850, es basa en portar a un estat de maduresa el simbolisme, oposar-se a la retòrica i buscar l'essencialitat de la paraula. Jorge Guillén, referint-se a la poesia perfecta, digué:

«Poesía pura es todo lo que permanece en un poema una vez eliminado todo aquello que no es poesía.»⁷

La poesia pura és, per tant, tots els elements que expressats en prosa o en vers i a través de la seva abstracció porten a un estat místic molt semblant al de la lírica. Un poema perfecte té la perfecta fusió entre fons i forma. Un dels poetes purs, León Felipe, té aquest poema que entra dins el moviment:

⁷ Cita de Jorge Guillén (https://es.wikipedia.org/wiki/Poes%C3%Ada_pura).

«Deshaced este verso,
quitadle los caireles de la rima,
el metro, la cadencia
y hasta la idea misma...
Aventad las palabras...
y si después queda algo todavía
eso
será la poesía.»⁸

Aquest poema crea una analogia entre la poesia i la perfecció. En aquest cas, si la poesia és tot allò que queda després del vers, la rima, la mètrica, la cadència, la idea i, fins i tot, la paraula, la poesia no és res: no existeix.

També hi ha molta gent que considera que una sèrie de pel·lícules tenen elements que les podrien fer perfectes: *Citizen Kane*, *The Godfather*, *Apocalypse Now*, *Pulp Fiction*, *Schindler's List*... Tanmateix, cap d'elles sembla tenir tots els elements perfectes i aconseguir ser la pel·lícula que busquem.

El mateix passa amb les novel·les. N'hi ha que tenen elements revolucionaris, innovadors i absolutament potents: *A la recerca del temps perdut*, *Ulysses*, *Don Quijote*, *Moby Dick*, *Hamlet*... Moltes d'elles encapçalen llistes dels experts sobre les millors novel·les de la història però, en quins criteris es basen els experts? Si una novel·la o pel·lícula fos realment la millor, la perfecta, tots els «experts» la coronarien com la millor però aquesta sembla variar, si més no en l'ordre, segons la llista que consultem.

1.3.4. La perfecció és igual al número de vendes?

Actualment, a primera vista ens semblaria que la cançó perfecta ha de vendre's infinitament més que qualsevol altra. Tanmateix, això no és sempre així. A l'apartat anterior, on parlàvem de diverses pel·lícules, una d'elles, considerada molts cops com la millor, va ser un desastre estrepitós a taquilla. De fet, *Citizen Kane* va suposar unes pèrdues de 160 mil dòlars l'any 1941, fet que va arruïnar la productora i va suposar un xoc pel seu director, Orson Wells. Això ens aporta una conclusió també: tot i tenir la negativa per part del públic, els crítics cinematogràfics

⁸ Part d'el poema «Deshaced este verso» de León Felipe (<https://www.poeticous.com/leon-felipe/deshaced-ese-verso?locale=es>).

i la premsa van reflotar la reputació d'una pel·lícula que ha estat coronada diversos cops com a la millor de tota la història del setè art.

1.4 Enquestes

Si la perfecció existeix, trobar-la no és un tema senzill. Tanmateix, la branca de l'estadística sembla presentar una manera d'aconseguir la perfecció a través dels exactes. Al món de les enquestes existeixen els valors de la Moda i la Mitjana que es refereixen al valor més popular i al valor que representa el grup de dades, respectivament. Si prenem com a valors del nostre estudi totes les cançons del món i com a valor més popular la perfecció o la cançó perfecta, realitzant una enquesta a un nombre de persones determinat obtindríem uns criteris amb els quals es podrà crear la cançó perfecta.

L'enquesta que vam realitzar constava principalment de dues preguntes: **Quina és la teva cançó preferida** i **Quin és el teu estil de música preferit**. A més a més la persona enquestada també hi havia d'anotar la seva edat, el seu sexe, l'artista que havia compost la seva cançó preferida i l'any que aquesta va ser composta. En total es van enquestar 70 persones entre 12 i 64 anys, dels quals 36 són homes i 34 dones.

Primerament, abans de posar-nos a analitzar el procés i els resultats de les enquestes, cal constatar que dins l'enquesta es va crear un estudi específic de tots els alumnes de 1r i 2n d'ESO que tenien entre 12 i 13 anys, essent 50 enquestats, 25 nois i 25 noies. Als alumnes se'ls va triar aleatòriament⁹ per tal de no manipular els resultats de cap manera. Quant a la raó per aquesta tria, la resposta és bastant senzilla: al món on vivim actualment les cançons de moda les trien majoritàriament la gent jove i els adolescents. Paral·lelament, vam decantar-nos per una aposta cap a la gent jove en el projecte de «la cançó perfecta» per tal que la cançó que en sortís fos una cançó de moda i sobretot es mogué molt per les xarxes, territori dels adolescents. Això va resultar en el fet que la mitjana d'edat de totes les persones enquestades és de 21 anys.

En segon lloc, un cop recollides totes les enquestes vam analitzar les cançons que havien sortit seguint diferents criteris¹⁰. Un cop trobada la mitjana de cada valor (sempre de manera flexible) vam establir els criteris de creació de la cançó perfecta. Aquests serien:

⁹ La tria aleatòria es va realitzar mitjançant una aplicació mòbil. Vegeu els resultats als annexos 3, 4, 5, 6, 7 i 8.

¹⁰ Els resultats i l'anàlisi de l'enquesta són a l'annex 9.

➤ Gènere

El gènere de la cançó és un aspecte fonamental perquè defineix en termes generals com serà el resultat final. En el cas de la cançó perfecta el gènere més repetit era el pop, tot i que també hi havia moltes cançons de Ska, Reggaeton i Música Electrònica, entre d'altres. Per tant, vam decidir que la cançó perfecta estaria dins el gènere **pop**, però tindria parts en altres estils.

➤ Instruments

Els instruments són la base de qualsevol cançó. Sense instruments no es podria entendre la música de la manera que l'entendem avui dia, no «se sentiria» res. A les cançons analitzades van sortir moltíssims instruments de molts àmbits diferents ja que la majoria d'instruments se solen associar a diferents gèneres musicals, però de manera sorprenent n'hi havia uns que es repetien a la majoria de les cançons: el **piano**, els **sintetitzadors**, la **bateria**, les **guitarres** i, òbviament, la **veu**. Tanmateix, hi havia diversos instruments com les **trompetes** que ens varen agradar i les vam incorporar de cara al resultat final.

➤ Hi ha intro?

La part de les cançons que hi ha entre el començament de la cançó i la primera estrofa s'anomena introducció (intro). Tot i això, hi ha poques cançons que han estat pensades per començar directament a la primera estrofa, com, per exemple, *Uncover*, *El meu país* o *Lacrymosa*. En aquest cas, com era d'esperar, va sortir un quasi absolut **sí a la qüestió de posar-hi intro o no**.

➤ Hi ha solo?

Una altra part molt important de les cançons és el *solo*. Un *solo* és quan un instrument pren el rol protagonista i, durant uns compassos, pren el rol de la veu principal. En tota la història de la música hi ha hagut magnífics solos de *Jimi Hendrix*, *Joe Satriani* o *David Gilmour*, entre moltíssims d'altres. La majoria s'han fet amb guitarres, tant elèctriques

com no, però tot i així hi ha solos magnífics d'altres instruments com pianos (*Duke Ellington - Take The A Train*) o sintetitzadors (*Avicci - Broken Arrows*). A l'hora d'analitzar les cançons i decidir si la cançó perfecta havia de tenir solo o no ens va sortir que no. Tanmateix, com que hi havia una quantitat bastant gran de cançons que en tenien, vam decidir que la cançó perfecta **no tindria un moment dedicat exclusivament al solo**, però que sí que hi apareixeria un instrument fent una melodia que podria ser considerada com a solo en un moment que no tindria especial importància.

➤ Hi ha segones veus?

Les segones veus són aquelles que es canten alhora amb les veus principals i que les complementen, amb les mateixes o diferents melodies, per tal de crear una sensació de «cor» entre totes les veus. També es poden fer servir per potenciar el significat de la lletra que s'està cantant. A l'enquesta que vàrem realitzar les analitzàvem com a «Sí» si n'hi havia, «No» si no i «Coros» si només hi havia segones veus en llocs molt específics i no seguien una lletra. Quant al resultat final, va sortir per àmplia majoria que la cançó perfecta **sí havia de tenir segones veus**.

➤ «Joc de pop»?

Un dels aspectes que genera més controvèrsia en el món de la música comercial és la tècnica del «I - V - vi - IV» (u, cinc, sis i quatre) la qual hem decidit anomenar «joc de pop». Aquest joc consisteix en construir les cançons sobre els acords número u, cinc, sis i quatre de la tonalitat en la que s'estigui treballant.

Successió d'acords en tonalitat de C (Do). Són, per ordre, Do major (I), Sol major (V), La menor (vi) i Fa major (IV). Aquesta successió la coneixem sota el nom de «Joc de pop».

Les cançons es basen sempre en una tonalitat¹¹. Dins de cada tonalitat hi ha moltíssims acords els quals, combinats detingudament, poden formar infinites cançons diferents. Tanmateix, hi ha un tipus de «*fórmula màgica*» que es basa en els acords número u, cinc, sis i quatre de cada tonalitat i que si es toquen en aquest ordre i fent que l'acord en tercer lloc sigui menor sempre queda una cançó potent siguin quins siguin els altres 13 criteris analitzats per aquestes enquestes.

L'ús d'aquesta tècnica ha estat tan lloat com criticat. D'una banda, les grans productores hi estan majoritàriament a favor perquè resulta una manera molt senzilla i eficaç de fer cançons potents¹² i que produeixin al públic la sensació de confort de reconèixer la cançó a la primera. D'altra banda, la part més selecta del públic musical ho critica pel fet que no considera que una cançó que es basi en només 4 acords pugui merèixer estar al costat d'altres d'alta complexitat musical com les simfonies de Bach. El fet que fa aquesta tècnica tan famosa és que s'ha fet servir en cançons de tots els gèneres (tot i que l'anomenem com a «joc de pop» perquè s'ha utilitzat d'una manera molt més indiscreta a cançons de pop i pop-rock). Tanmateix el que no es pot negar és que aquest joc s'ha convertit en un fenomen viral a través de les xarxes: l'any 2011, *The Axis of Awesome* van gravar una paròdia¹³ per tal de demostrar que es podien tocar la majoria de les cançons que havien estat encapçalant les llistes d'èxits mundials amb només aquests 4 acords. Al vídeo es pot veure com van enllaçant totes les cançons amb la mateixa base i només canvien els instruments i els *tempos*.

A l'enquesta que vam realitzar, la majoria de les cançons de pop, rock, electrònica i reggaeton utilitzaven el joc de pop, així que vam decidir que la cançó perfecta **sí tindria moments en els que s'utilitzaria el joc de pop**.

➤ Estructura

L'estructura d'una cançó n'és el seu esquelet. Com la presentació, nus i desenllaç en una narració o els actes d'una obra de teatre. En el cas de les cançons, solen dividir-se entre introduccions, estrofes, tornades, ponts (que enllacen els altres elements), solos i

11 Vegeu pàgina 17.

12 Cançons com «21 Guns» (Green Day), «Let it Be» (The Beatles) o «Hello» (Adele) es basen en aquest joc musical.

13 <https://www.youtube.com/watch?v=oOIdewpCfZQ>. Hi apareixen cançons com «With or Without You» (U2) o «You're Gonna Go Far Kid» (The Offspring).

desenllaços. Quant a l'enquesta que vam realitzar, l'estructura «perfecta» que, sorprenentment es repetia a la majoria de les cançons d'una manera exacta, era: **Introducció, Estrofa, Tornada, Estrofa, Tornada, Pont/Solo i Tornada** (I-A-B-A'-B-S-B).

➤ Tema

El tema d'una cançó, de la mateixa manera que en una narració o en una pel·lícula, defineix de què es parlarà. En principi la temàtica d'una cançó no hauria d'afectar el seu èxit, però, popularment, hi ha diversos temes que s'utilitzen més en cançons de pop i de rock perquè són més comercials que d'altres. Això es va poder veure en l'enquesta ja que 45 cançons de 70 anaven sobre l'**amor**, ruptures amoroses o atracció amorosa. Per aquesta raó vam decidir triar el primer tema com a tema de la cançó perfecta.

*«La cançó perfecta parlaria de l'**amor**»*

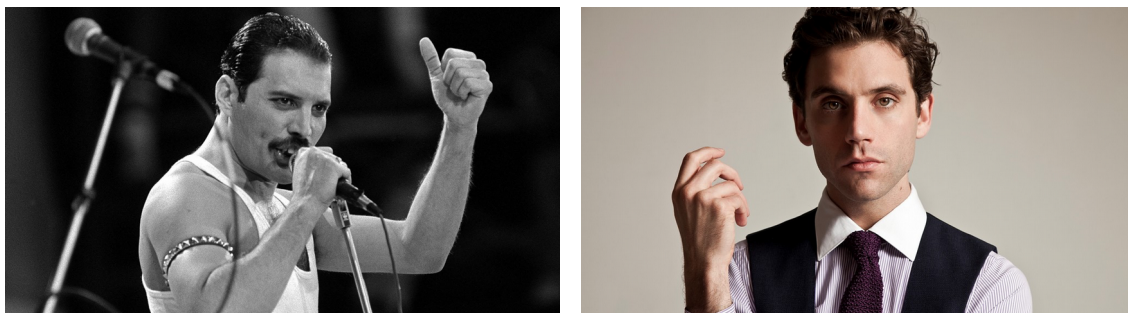
➤ Idioma

L'idioma de la cançó perfecta era potser l'aspecte que més ens preocupava de tots. Al principi va sortir la idea de fer-la en **català**: la veu sonaria natural ja que seria l'idioma natal dels cantants i l'expressió oral seria més senzilla. Això, però, tenia un desavantatge: la cançó no podria distribuir-se gaire lluny perquè ningú, a part dels catalans, l'entendria. En el procés de recerca vam tenir l'oportunitat d'aprofundir en un aspecte que sempre ens havia encuriós moltíssim: l'**esperanto**. El tants cops coronat com l'idioma perfecte havia de sortir a la cançó perfecta obligatòriament. Tanmateix aquest idioma havia resultat un fracàs quan va ser creat per Zamenhof ja que davant de les múltiples opcions d'idiomes a aprendre, la gent triava idiomes més semblants a la seva llengua mare perquè els era més fàcil.

D'una banda, compondre la cançó perfecta en català i així poder expressar-nos d'una manera molt més còmoda ens era molt atractiu. De l'altra, que la cançó perfecta fos cantada en anglès per a poder difondre-la a les xarxes, ja que és l'idioma més popularitzat al món, semblava un requisit indispensable. Per això, l'idioma era una de les

primeres qüestions que analitzàvem a les enquestes. Per majoria absoluta els resultats van mostrar que **la cançó seria en anglès**.

➤ En quina octava canta la veu?

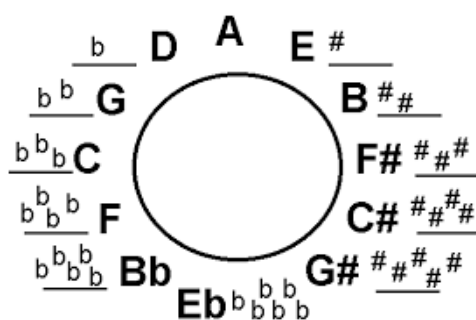

Freddie Mercury (primera foto) i Mica Penniman («MIKA», segona foto) són especialment coneguts per cantar en octaves molt agudes per un home, majoritàriament en falset. Nosaltres, seguint els criteris utilitzats a les enquestes, les analitzaríem com a octava 1 o 2.

La veu humana, com la gran majoria dels instruments, reparteix les notes que pot tocar en octaves. Es considera una octava cada vuit notes que van de la fonamental del to en que està la peça musical fins a la fonamental vuit notes més aguda. Parlant amb un cantant amic nostre, ens va dir que en la composició d'una cançó comercial, tant pop com rock, si la veu era masculina, com més aguda millor. «Les veus greus no venen». I tenia raó. Per tal de decidir en quina octava cantaria la veu principal de la cançó perfecta vam analitzar les octaves a les quals cantaven els cantants de les 70 cançons analitzades. Prenent la nostra octava normal com a base (0) vam analitzar les octaves dels altres cantants amb un 1 si estaven una octava per sobre de nosaltres o 2 en els casos que eren dues. La mitjana va sortir d' **1** i, per tant, **la veu masculina de la cançó perfecta seria aguda** i a la mateixa octava que la majoria de cançons de pop i rock del mercat. Si una cosa era segura és que no seria una veu greu i rugosa de *heavy metal*.

➤ Tonalitat

Una de les situacions més famoses a l'hora de compondre una cançó en un grup de música és quan un integrant presenta una cançó i el cantant demana que es reescrigui perquè el to no li va bé. La tonalitat d'una cançó és, en termes generals, l'escala musical en la qual els instruments toquen la cançó. Si, per exemple, una cançó originalment està en Em (Mi Major) i el cantant no arriba a la majoria de les notes se sol baixar la cançó un to o dos fins un Cm (Do Major).

Les diferents tonalitats majors i les variacions que tenen a les escales naturals.

La pregunta a l'enquesta sobre tonalitat era molt interessant pel fet que la tonalitat és la base per a començar a construir la cançó. Nosaltres pensàvem que la cançó perfecta seria en Cm (Do Major) ja que és la tonalitat més universal, però a les enquestes va sortir **Em (Mi Major)**. De fet, aquest tema va ser una sorpresa perquè ens va suposar cantar dos tons més amunt del que originalment pensàvem.

➤ Compàs

El compàs és l'entitat mètrica de la música, les unitats de temps en les que es divideix una peça musical. En poques cançons solen ser compassos compostos, ja que a la majoria de cançons del món comercial solen ser en compassos simples i de 4/4. Els compassos s'expressen en fraccions depenent del número de *beats* (unitats de temps) que hi ha a cada compàs. Per exemple, un compàs de 4/4 (quatre per quatre) tindria 4 temps a cada compàs, mentre que un de 2/4 en tindria 2. D'una manera molt previsible a

les enquestes va sortir **4/4** com a compàs de la cançó perfecta (en 69 sobre 70 de les cançons).

➤ Tempo

La velocitat d'una cançó, el tempo, es mesura en bpm (*beats per minute*). Els *beats per minute* són el número d'unitats de temps que hi ha per minut a la cançó. Aquest número pot variar des de números molt petits en cançons de reggae, per exemple, a números molt elevats com a les cançons d'electrònica o música clàssica. Quant a l'enquesta sobre la cançó perfecta vam analitzar els tempos de totes les cançons i la mitjana aritmètica va sortir de **108 bpm**. Per tant, la cançó perfecta hauria de tenir un tempo de quasi 2 *beats* per minut.

Els metrònoms (vegeu l'imatge) són l'eina que els músics utilitzen per saber el tempo de les cançons. S'introdueix un número en bpm i el metrònom marca les pulsacions que corresponen a aquest tempo.

Per poder calcular el tempo d'una manera còmoda i pràctica vam utilitzar un servei web el qual et dona el tempo d'una cançó en bpm si pressiones l'espai de l'ordinador seguint el ritme de la cançó durant uns segons. Podeu veure-la a <http://a.bestmetronome.com>.

➤ Durada

La durada (o duració) d'una cançó, de la mateixa manera que a qualsevol producció audiovisual, és la seva llargada en qüestió de temps. Es mesura en segons, minuts o, en algunes cançons, en hores. Independentment del tempo, la durada destaca una de les normes que teníem des de bon començament: la cançó perfecta no pot fer-se llarga. Per tant, vam anotar la durada en segons de cada cançó que vam analitzar per tal d'obtenir la mitjana aritmètica i saber quant havia de durar la cançó perfecta: 234 segons, és a dir, **3 minuts i 54 segons**. Aquest resultat ens va sorprendre molt ja que està quasi un minut per sobre les nostres expectatives: pensàvem que la cançó perfecta duraria de 2 a 3 minuts. Com a curiositat, la majoria de les cançons del festival *Eurovision* de l'any 2016 duraven més o menys 3 minuts. Això és perquè les productores musicals volen que les cançons siguin curtes, breus, senzilles i ràpides, ja que el públic d'ara no té temps per escoltar cançons llargues com les de rock simfònic o òperes de diversos actes com fa uns anys.

+	LoveWave - Eurovision 2016 - Ar...	Iveta Mukuchyan	LoveWave (Eurovision ...	2016-04-13	2:58
+	Loin d'ici (Esc Version)	Zoe	Loin d'ici (Esc Version)	2016-04-13	3:01
+	Sound of Silence	Dami Im	Sound of Silence	2016-04-13	3:15
+	Miracle - Eurovision 2016	Samra	Miracle (Eurovision 20...	2016-04-13	3:02
+	Ljubav Je... - Eurovision 2016 - B...	Dalal & Deen, Ana Ruc...	Ljubav Je.. (Eurovision...	2016-04-13	3:00
+	What's the Pressure	Laura Tesoro	What's the Pressure	2016-05-10	2:52
+	If Love Was a Crime - Eurovision ...	Poli Genova	If Love Was a Crime (...)	2016-04-13	2:59
+	Help You Fly	Ivan	Help You Fly	2016-04-13	3:00
+	The Last of Our Kind	Rykka	The Last of Our Kind	2016-04-13	3:00
+	Alter Ego	Minus-One	Alter Ego	2016-04-13	3:03
+	I Stand	Gabriela Guncikova	I Stand	2016-04-13	3:00

Captura d'Spotify on es pot veure la durada d'algunes cançons del festival Eurovision de l'any 2016.

1.5. Lletra

Quant a la lletra¹⁴, parla sobre la manera d'estimar de les persones nascudes entre el 19 de febrer i el 20 de març, els **peixos**¹⁵. Com que «PISCES: La cançó perfecta» es divideix en diferents parts, vam escriure la lletra pensant que cada fragment parlés sobre una part diferent de l'amor incondicional dels peixos:

- **Primera estrofa:** L'amor platònic dels peixos (*un home que estima la lluna*)
- **Tornada:** Lamentació i, alhora, agraïment de la «maledicció» d'haver nascut peixos.
- **Segona estrofa:** L'amor vist des del punt de vista dels infants (*nens criticant les relacions amoroses*)
- **Pont 1:** Erotisme, adulteri, el joc i el risc (*insinuació sexual*)
- **Pont 2:** La ment fràgil i infantil dels Peixos (*tercera persona desaconsellant als peixos com a parella sentimental*)

Per tal de poder crear la lletra ens vam ajudar de diverses pàgines que oferien el servei de trobar paraules que rimin amb una que els hi introduïm. Aquestes pàgines van ser: www.rhymezone.com, www.rhymebrain.com i www.rimas.es.

14 La lletra és a l'annex 10.

15 Durant aquest treball de recerca ens referirem a la gent nascuda entre el 19 de febrer i el 20 de març com a peixos, en minúscula. Tanmateix al videoclip que vam produir per acompanyar la cançó hi apareix un personatge anomenat també així. Per tal de diferenciar-los anomenem al personatge del videoclip Peixos començant en majúscula.

2. Producció

2.1. Limitacions i prohibicions

Quant a la creació artística hi ha diverses tècniques. Una de les més utilitzades és la de les **limitacions i les prohibicions**, normalment representada com un cadenat. L'any 43 a.C Ovidi ja digué: «*Les coses permeses son insípides, el que estimula de veritat és la prohibició*». Les restriccions, si són utilitzades correctament, no són més que una estimulació de la creativitat. La tècnica de les limitacions i prohibicions es veu molt clarament en la poesia. La gran majoria de poetes limiten la seva expressivitat en versos d'un número determinat de síl·labes, com els sonets, aconseguint així expressions molt més treballades i potents. També, en el cas del cinema i la literatura en l'època del franquisme, es van crear tècniques de narració basades en la suggestió que no s'haguessin creat mai si no s'hagués començat amb una prohibició.

En el cas de la cançó perfecta vam voler fer el mateix mitjançant les enquestes i així obligar-nos a compondre una cançó seguint uns criteris determinats. De tots, el més difícil va ser el de la durada: de la mateixa manera que els poetes amb les poesies, és molt difícil ajustar una idea a una duració específica ja que sempre s'haurà de contreure o expandir. Tot i així, el fet d'haver de treballar amb certes restriccions ens va donar idees molt creatives i potents en altres aspectes que potser no se'ns haguessin acudit mai.

2.2. Repòs

«(a Macbeth) Et falta allò que dóna gust a totes les naturaleses: el repòs»

- Lady Macbeth, Macbeth 2016:44; Shakespeare 1606

El repòs és la mesura obligatòria de totes les produccions artístiques i més si aquesta es tracta de la cançó perfecta. Produir una gran quantitat de feina de cop tan és bo com dolent: d'una banda suposa posar-nos al dia o, fins i tot, avançar-nos feina i poder anar a un ritme més relaxat («*No deixis per demà el que puguis fer avui*»). De l'altra, produir molt en poc temps pot generar una sensació de monotonia a una part molt gran de l'obra, ja que cada dia tenim un estat d'ànim

diferent i això es reflecteix a les nostres obres artístiques. Per exemple, si es composés una cançó en només un dia (en el cas que el compositor fos extraordinàriament ràpid i eficaç) i es donés el cas que ha tingut problemes familiars just abans d'esmorzar, la cançó tindria tons blaus i freds de tristor. També si, per exemple, just abans de gravar la base de la guitarra es trenca una corda i es canvia sense cura, la gravació no serà tan correcta com si s'hagués fet amb paciència. Les idees s'han de deixar «coure» i reflexionar-hi. Només treballant amb pauses i repòs es pot aconseguir que la qualitat d'un projecte sigui l'òptima. És per aquesta raó que nosaltres no creiem en el «*No deixis per demà el que puguis fer avui*» i sí en el «*Deixa per demà el que puguis fer avui, però pensa-hi*».

Tanmateix, el repòs és dels errors més grans del projecte «La cançó perfecta». La planificació que vam pactar incloïa un mes i mig de repòs entre la gravació i la presentació de la cançó però que degut a problemes tècnics es va haver de reduir a un mes just (6 de setembre - 6 d'octubre). La quantitat de repòs que s'ha invertit en un projecte és directament proporcional a la qualitat d'aquest.

2.3. Gravació

Des de sempre la gravació d'una cançó s'ha associat a estudis de gravació grans i cars, amb tècnics i equips de moltíssima qualitat. Tanmateix, avui dia tot això és opcional.

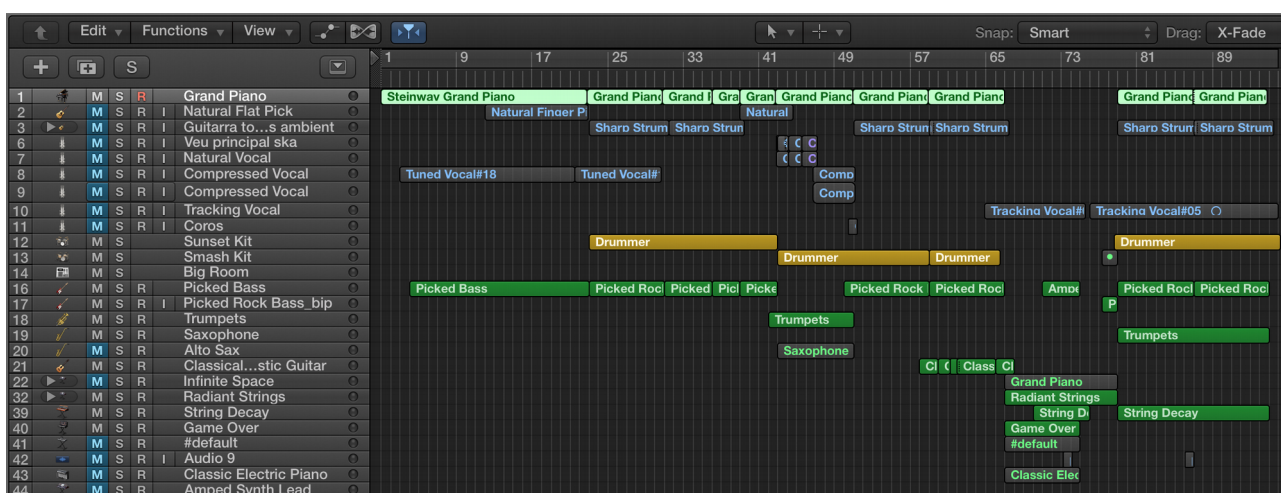
«PISCES: La cançó perfecta» va ser gravada amb un ordinador personal, un estudi de gravació virtual, un teclat extern MIDI de dues octaves i un micròfon de qualitat mitjana:

- **Ordinador:** MacBook Pro de 15 polzades amb pantalla retina (2015). Intel Core i7 de 4 nuclis a 2,8 GHz. SSD de 500 Gb i 16 Gb de Memòria RAM. (OS X El Capitan, 10.11.6)
- **Teclat MIDI:** AKAI Mini Mk2. Dues octaves (amb possibilitat d'arribar a sis).
- **Micròfon:** Shure SM58
- **Estudi Virtual:** Logic Pro X (10.1.1).

Un estudi virtual és la peça clau per a la gravació domèstica d'una cançó. Programes com *Logic*, *Cubase* o *Pro Tools* són capaços d'emular un estudi de gravació dins un ordinador i, a través

d'una targeta de so i els ports d'aquesta, poder connectar-hi instruments, gravar-los i mesclar-los. Tanmateix l'aspecte més important dels estudis virtuals són els instruments VST (*Virtual Software Technology*). Aquesta tecnologia ens permet tocar una melodia amb un piano MIDI i fer que soni com si hagués estat tocada per qualsevol instrument com una trompeta, una guitarra elèctrica o un baix, per exemple. Això facilita moltíssim el temps de gravació i les necessitats d'aquesta ja que no només no necessitem músics per a cada instrument sinó que ens estalviem les complicacions tècniques de gravar correctament instruments acústics.

Treballar en un estudi virtual resulta diferent en altres aspectes també. El fet de treballar sobre una **timeline** canvia completament el concepte de la cançó.

Vista de PISCES al programa Logic abans d'incorporar-hi les veus. Es poden apreciar la timeline a la dreta i tots els instruments utilitzats a l'esquerra.

Els programes que emulen estudis virtuals fan servir el mateix mètode de treball que els programes d'edició de vídeo com *Final Cut* o *Adobe Première*. Aquests treballen també amb *timelines* que representen el temps i amb blocs que representen els vídeos que es veuen a cada moment. Els estudis virtuals també utilitzen blocs, però aquests emulen les melodies dels instruments que sonen en un moment determinat.

A més a més, el treball amb programes com *Logic* permeten treballar intuïtivament sense tenir estudis ni coneixements específics de tècnic de so. Per aquesta raó, darrerament molts músics estan optant per produir-se ells mateixos les seves cançons directament des de casa seva.

Quant a la gravació de «PISCES: la cançó perfecta», va durar 5 dies i es va realitzar de la manera següent:

- **1r dia:** Tria de la **bateria** (la bateria és l'únic instrument que no hem compost degut als pocs coneixements que en tenim. Per a la producció de les percussions hem utilitzat *Drummer Tracks*: pistes de bateria pregravades), gravació de les línies de **baix** i totes les melodies de **piano**.
- **2n dia:** Gravació dels altres instruments (**sintetitzadors, trompetes, saxos i guitarres**) i muntatge de l'**estructura de la cançó**, enllaçant els blocs grans (estrofes, tornades, ponts...)
- **3r dia:** Gravació de les veus masculines i producció d'aquestes.
- **4t dia:** Gravació de les veus femenines, producció d'aquestes i retoc de les masculines que no havien quedat tan bé com ens pensàvem.
- **5è dia:** Producció de tota la cançó amb la intenció d'homogeneïtzar tots els instruments i, sobretot, les veus.

Potser el problema més important a l'hora de l'edició va ser la falta de pràctica que ens hagués agradat tenir en aquest tipus de produccions. Si haguéssim fet una producció teatral o audiovisual potser haguéssim estat més còmodes i haguéssim pogut treballar d'una manera més relaxada. Tanmateix, un dels objectius era aconseguir experiència en el món de la creació i producció musical i creiem que en aquest punt aquest objectiu quedava molt més que assolit.

2.4 Diari de gravació

Per tal de poder donar a entendre de manera més explícita la feina feta durant els dies de gravacions vam decidir redactar, en format de diari, el procés que es viu a l'estudi quan s'han de gravar uns dels instruments més complexos: les **veus**. Ens referim al 4t dia de gravació (veus femenines i retoc de les masculines):

- **09:00h**

El tècnic que s'encarregarà de la gravació (en aquest cas en Guillem) posa en marxa el programa i s'assegura que tot estigui funcionant. Connecta el micròfon que s'utilitzarà (Shure SM58) a l'ordinador sense passar per cap taula de so ja que en aquesta gravació

farem servir la targeta de so interna de l'ordinador (*Intel High Definition Audio - MacBook Pro*). Es prepara la zona de gravació i s'ordena tot allò que no serà necessari. Ja que treballem en una habitació d'un particular hi ha altres objectes que no són exclusivament per a la gravació i és adequat que durant aquesta hi hagi el mínim de conflictes causats per coses alienes a la feina i que els músics se sentin el màxim de còmodes possible.

- **10:00h**

Arriba la cantant (Martina Majó) i s'acostuma a l'estudi. És important que es faci seu el lloc de gravació per evitar que hi hagi inseguretats a la veu. Mentre es fan les presentacions i s'esmorza s'explica com funcionarà la gravació i es decideix quina part es gravarà primer (ja que no sempre es graven els blocs en l'ordre de la cançó). Un cop escalfada la veu es fa un assaig del que es gravarà: es repeteix un parell o tres cops tota la cançó, per tal de solucionar qualsevol dubte sobre la veu. Aquests assajos s'han de fer amb la base de la cançó (que ja ha d'estar gravada) perquè si hi hagués qualsevol problema amb el to (que li quedés massa agut a la cantant, per exemple) o amb qualsevol altra cosa es pugui solucionar abans de començar la gravació de veritat.

- **11:30h**

Es fan les proves de so corresponents i la cantant prova si li van bé els volums dels auriculars i decideix si necessita la lletra impresa o se la sap de memòria. Per tal de poder provar tots aquests paràmetres es realitza un primera passada de la cançó com si fos de veritat. És molt important que aquesta es gravi de la mateixa manera que es farà durant la gravació definitiva perquè en moltes ocasions el primer *passi* té molta més energia que els altres i, per tant, pot transmetre molt més al públic. Tanmateix, en moltes ocasions això no se li diu al cantant perquè resulti espontani i realment es deixi anar i jugui a descobrir què pot fer per millorar la veu.

- **12:00h**

Es grava la veu femenina de «PISCES: La cançó perfecta».

La tècnica de gravació per *passis*, *tomas* o *takes*¹⁶ va fer-se famosa amb la popularització dels estudis virtuals, ja que la majoria d'aquests l'utilitzen com a predeterminada de cara a la gravació de veus. Nosaltres la vam fer servir per la possibilitat que ofereix de facilitar d'una manera extraordinària la gravació de veus. Es prescindeix totalment de la necessitat de gravar els blocs sencers, ja que amb aquesta tècnica es poden gravar els blocs per parts. Per exemple: si la cantant s'equivoca en una paraula d'una frase del final d'una estrofa no s'ha de tornar a gravar tota l'estrofa sencera sinó que es pot repetir només la paraula d'aquesta frase final i després editar-ho en post-producció.

Quant a la gravació de les veus femenines, fem que la cantant repeteixi cada estrofa i cada tornada tres cops, aconseguint així tres *tomas* de cadascuna d'elles. Si des de la taula de so hem sentit irregularitats en alguna paraula (d'afinació o de pronúncia) o si la cantant no s'ha sentit còmoda en alguna part, es repeteix aconseguint una quarta *toma* (o les que facin falta fins que s'estigui satisfet) per tal de tenir-ne una, com a mínim, segura. La gravació per *passis* o *tomas* es fa molt lenta ja que el cantant té la sensació que s'està fent molta feina innecessària (i que, en realitat, ho és, ja que de cada *toma* només se n'utilitzaran fragments). Tot i així, les repeticions són essencials perquè la pista d'àudio final sembli real i gravada d'una passada.

Un cop finalitzats els *passis* (si la cançó és més llarga es poden gravar a la tarda o un altre dia, però en el nostre cas la cantant no va fer quasi cap error, regalant-nos una gravació molt més fàcil) s'escolten tots els *passis* per descobrir si hi ha alguna part que sigui fluixa en tots els del mateix bloc o algun aspecte d'algun que volem destacar i que marquem per tal de recordar-nos-en a l'hora d'editar. Es tornen a gravar les parts de les que no s'hagi quedat satisfet, s'escolten, s'endrega i es tanca l'estudi.

- **14:30h**

Pausa per dinar.

- **16:00h**

S'obre l'estudi i es prepara per poder fer l'edició. Òbviament, no s'ordena de la mateixa manera l'estudi per a l'edició que de cara a la gravació: no faran falta els micròfons, la

¹⁶ En aquest treball ens referirem a les passades de la cançó a l'hora de la gravació com a *passis*, *tomas* o *takes*. Tot i que els termes no són del tot correctes gramaticalment hem decidit utilitzar-los ja que són els que es solen utilitzar en el món de la música.

zona d'espai per al cantant ni els seus auriculars i, en canvi, faran falta una zona còmoda per l'edició (ja que es passarà moltes hores en la mateixa posició), menjar, begudes i, si la gravació és a l'estiu, un ventilador o aire condicionat.

S'editen les veus en tres parts:

- Triant de cada estrofa la millor *toma* i, si aquesta no és bona, component-ne una a partir de les altres. S'ha de tenir en compte que perquè no es noti l'edició no es poden tallar les paraules pel mig i s'ha de controlar que les dues «tomes» estiguin quadrades (és a dir, que el cantant segueixi el tempo a les dues) per evitar que quedin en diferent tempo que a l'original.
 - Aplicant els efectes que vulguem a cada veu. Aquests poden ser, entre molts, un *reverb*, equalització, *AutoTune*...
 - Equalitzant el conjunt de totes les veus per tal que aquestes encaixin amb la resta d'instruments de la cançó. La veu, tot i ser l'instrument més important, no ha de destacar molt respecte els altres instruments. El que ha de fer és «mesclar-se» (per això d'aquest procés se'n diu «mesclar») entre els altres instruments per donar la sensació que tots els instruments es van gravar alhora i al mateix lloc.
- **20:00h**
- Es tanca l'estudi i es deixa reposar la cançó. És convenient deixar de pensar-hi durant un parell de dies i després tornar a escoltar-la per descobrir petits errors o temes de la mescla que es vulguin canviar. Més endavant es pot tornar a obrir l'estudi i remesclar la cançó.

3. Distribució

3.1. Pisces

Qui no recorda haver vist a Danny ballant *You're The One That I Want* a Sandy o a Axl Rose cantant *Sweet Child O' Mine* entre milions de fanàtiques enamoradisses. La música, com la resta d'arts, va ser creada per emocionar. A les enquestes, d'una manera molt romàntica, va sortir l'**amor** com a la temàtica perfecta, un dels temes més comuns al món musical i l'emoció que més desitgem sentir.

Tanmateix, no ens conformàvem amb fer una cançó tan sols sobre l'amor. De la mateixa manera que a l'hora de triar que volíem crear vam triar la cançó perfecta, ara buscàvem trobar l'amor perfecte, de veritat. Per una casualitat vam descobrir que un dels integrants del projecte era nascut entre el 19 de febrer i el 20 de març, un **peixos** segons les constel·lacions del zodíac. Investigant una mica més a fons ens vam adonar que els peixos són persones que senten les emocions d'una manera molt intensa, aconseguint arribar a plorar llegint una novel·la per tercer cop o essent propicis a desenganys amorosos amb molta més facilitat que qualsevol persona nascuda sota les altres 11 constel·lacions. Va ser aquest detall el que ens va incitar a la creació d'una temàtica i una estètica relacionada amb el signe i les seves qualitats. Peixos (o **PISCES**, en anglès, tal com vam voler anomenar aquest projecte) és, com es pot imaginar, un signe molt relacionat amb l'aigua. Podem veure la relació pisces-aigua-amor a la lletra de la cançó i en un fragment del videoclip on es pot veure l'aigua cristal·lina del mar, representant un amor transparent. Tanmateix, la major part del videoclip que acompanya la cançó passa en un bosc, intentant suggerir a l'espectador les escenes amoroses de *Somni d'una nit d'estiu*, de Shakespeare.

Una altra característica que vam voler ressaltar sobre els peixos és el seu interès per les creences religioses o espirituals. Per tal de poder marcar aquest detall vam decidir que el primer anunci, el que presentaria el projecte de forma oficial, serien fotografies de cada signe del zodíac representat sobre la cara d'una persona.

3.1.1. Fotos

Com a promoció de «PISCES: La cançó perfecta» vam decidir fer unes fotos de premsa i gràcies a l'ajuda d'un gran fotògraf (Francesc Molina) es va poder aconseguir molt material promocional i el primer pòster oficial¹⁷. Aquest consistia en una foto de cada signe del zodíac (Aries, Taurus, Gemini, Cancer, Leo, Virgo, Libra, Scorpio, Sagittarius, Capricorn, Aquarius i **Pisces**) representats a la cara de 12 actors que, alhora, estaven ordenats per colors segons els grups dels signes del zodíac (vermell per al foc, groc per a la terra, blau clar per a l'aire i blau fosc per a l'aigua).

Aquestes fotos van ser les primeres en anunciar públicament el projecte PISCES a les xarxes i van tenir molt bona rebuda (665 *m'agrada* a Instagram i 141 *m'agrada* a Facebook).

La raó del tipus d'estètica especial d'aquestes fotografies és bastant curiosa: quan vam realitzar la sessió fotogràfica, a finals de febrer, cap dels membres de l'equip de producció sabíem quina estètica tindria el videoclip final així que vam optar per una estètica neutra i blanca en els primers anuncis. En aquest cas, vam decidir-nos per una estètica semblant a les nines de porcellana: nues, amb el rostre neutre com si el signe del zodíac hagués estat representat sobre un llenç blanc. Inicialment el fons de la sessió original era negre però es va canviar digitalment a blanc perquè el que ressaltés de l'imatge fos el signe i no l'actor.

3.1.2. Cinemagraph

Mentre desenvolupàvem les idees de les fotografies i el Making Of de PISCES vam tenir la sort de creuar-nos amb una tècnica cinematogràfica anomenada cinemagraph. Un cinemagraph és l'expressió artística entre l'imatge fixa (les fotografies) i la imatge en moviment (vídeo). Es presenta en format *.gif* o en format de vídeo (en el cas d'aquest projecte, *.mov*) i es reconeix per ser una imatge fixa amb alguns detalls en moviment.

¹⁷ El primer pòster oficial és a l'annex 11.

En aquesta imatge podem veure el pòster promocional de «PISCES: la cançó perfecta», en format de cinemagraph. El detall en moviment és la capa que porta el personatge principal, contrastant amb la quietud de la resta de l'imatge (com que està imprès sobre paper, l'imatge no es mou, però pot veure's a l'annex¹⁸)

Com podem veure, el cinemagraph guanya molta potència perquè crea un contrast molt important entre la part estàtica i la part en moviment. En el nostre cas els arbres es movien molt a causa del vent i només deixant-los estàtics vam aconseguir donar molta importància al personatge que pren el rol de Peixos i al logo de la cançó juntament amb la data d'estrena. Cal remarcar que aquest pòster va ser el primer en anunciar la data de l'estrena de «PISCES: la cançó perfecta» públicament.

El cinemagraph promocional va tenir molt bona rebuda a les xarxes socials, aconseguint 193 visualitzacions i 61 *m'agrada* a Instagram i 18 *m'agrada* a Facebook.

3.1.3. Tràiler/Making Of

Finalment, l'última promoció que vam realitzar de PISCES va ser la creació d'un Making Of de tot el procés de creació i producció que ens servís alhora com a tràiler del videoclip.

En aquest Making Of de 23 segons hi apareixen parts del videoclip (la tornada al bosc, imatges de les platges de la segona estrofa...), moments gravats entre la gravació (pla del càmera i la cantant principal ballant, pla del maquillatge...) i plans gravats

¹⁸ El cinemagraph és a l'annex número 12.

especialment per aquest tràiler (el primer, representant l'estona d'edició i l'últim). El Making Of de PISCES es pot trobar a l'annex¹⁹.

3.2 Videoclip

A l'hora de crear el videoclip de PISCES²⁰ teníem moltes idees en ment. La idea de representar l'amor en un bosc, tal com féu Shakespeare a *Somni d'una nit d'estiu*, era la que més destacava i, per això, la major part de videoclip el personatge de Peixos es troba a un bosc juntament amb la cantant principal de PISCES. Les imatges del mar que havíem gravat durant l'estiu també ens semblaven atractives ja que simbolitzaven l'hàbitat natural dels peixos i la sensació de llibertat que tenen tots els peixos quan treballen en el que els agrada.

Tanmateix, una de les immenses sorts que vam tenir a l'hora de realitzar el videoclip de PISCES va ser que ens trobéssim amb una cançó estructurada en blocs. D'aquesta manera a l'hora de plantejar el videoclip vam poder separar les diferents idees en blocs, aconseguint que, per exemple, el vídeo de la primera estrofa i el de la segona siguin radicalment diferents.

Per tal de poder analitzar el videoclip més tranquil·lament l'hem segmentat en les seves diferents parts:

- **Preludi:** Abans que comenci la cançó hi ha un pla en el qual s'aconsella a l'espectador que utilitzi auriculars a l'hora d'escoltar la cançó ja que aquesta, com la majoria de cançons, estan fetes per escoltar-se detingudament amb auriculars. També es pot veure el títol de la cançó i els dissenys que han acompanyat l'estètica des de la seva presentació a les xarxes.
- **Primera estrofa:** La primera estrofa serveix com a introducció a la cançó, al tema i als personatges. L'acció passa a un bosc (intentant crear un paral·lelisme entre aquest i el bosc de *Somni d'una nit d'estiu*) i els plans són relativament llargs dins la seqüència per a crear una sensació de tranquil·litat i deixar que el públic entri a la cançó molt fàcilment. Els personatges es van presentant gradualment: primer el noi, després el nen i finalment, just abans que es senti la veu femenina perquè l'imatge anticipi el canvi, la noia.

¹⁹ El Making Of és a l'annex número 13.

²⁰ El videoclip és a l'annex número 14.

- **Tornades:** De la mateixa manera que les tornades suposen la major part de la cançó, aquestes ocupen la major part del videoclip. Seguint l'estil de la primera estrofa es basen en la vida dels tres personatges al bosc on es troben. Els dos personatges més adults es lamenten de la «maledicció» d'haver nascut peixos mentre que el personatge més jove descobreix el món que l'envolta com si acabés de nèixer. Aquest últim vol representar la personalitat solitària i la gran imaginació dels peixos, simbolitzant-ho en un nen petit que juga a explorar el món que l'envolta.
- **Segona estrofa:** La segona estrofa passa en molts llocs diferents de tot el món. Per tal de complementar la lletra (la lletra de la segona estrofa representa la visió del món i de l'amor d'un nen petit) volíem representar el món que veu un nen de 5 a 7 anys durant unes vacances d'estiu: globus, avions, els peluixos que s'emporta a la platja...
- **Pont 1:** Tot i que la lletra d'aquest pont és eròtica, vam decidir gravar uns plans fora de l'erotisme més comú als videoclips. Els plans que vam gravar volen expressar fragilitat i quietud, com si els personatges que es veuen fóssin de marbre. També vam col·locar els plans en blanc i negre inspirats pel brutal videoclip de *Single Ladies* de Beyoncé.
- **Pont 2:** Durant aquest pont els plans canvien cada *beat* del compàs per a representar la poca tranquil·litat i la tensió que es té quan es viu aprop de peixos. També, però, un dels principals objectius d'aquesta seqüència és retornar a l'espectador al bosc on es desenvolupa la tercera tornada.

3.3 Per què el 6 d'octubre de 2016?

La data d'estrena d'aquest projecte, així com la resta de decisions preses en aquest projecte, no va ser aleatòria. Bàsicament vam seguir dos criteris:

En primer lloc el número 6 és un dels números anomenats perfectes. Que un número sigui perfecte vol dir, segons la teoria d'un matemàtic anònim que va ser recuperada per Euclides, que és un número enter que, alhora, és la suma dels seus divisors positius excepte ell mateix. En aquest cas, el número 6 és perfecte perquè els seus divisors positius excepte ell mateix són l'1, el 2 i el 3 i la suma d'ells és 6.

En segon lloc si s'escriu la data en nombres ordenats en el sistema europeu (dia/mes/any) s'obté un palíndrom, un nombre que és el mateix començat pel davant o pel darrere: **6/10/2016**.

Aquests dos criteris i el fet que el treball de recerca s'havia de presentar el 7 d'octubre ens van confirmar que el millor dia per presentar la cançó perfecta era el 6 d'octubre de 2016.

3.4. Xarxes Socials

La distribució de «PISCES: La cançó perfecta» es va fer principalment per xarxes socials ja que és la manera més eficaç d'arribar a un nombre important de públic en molt poc temps. Vam promocionar la cançó a Instagram, Facebook, Twitter, Youtube, Vimeo, SoundCloud, Snapchat i Whatsapp. Tanmateix, no vam utilitzar els mateixos criteris ni el mateix procediment a totes les xarxes:

Instagram

<https://instagram.com/billparrot>

Instagram és la xarxa social on s'ha fet més promoció de «PISCES: La cançó perfecta» ja que és de les xarxes socials més populars juntament amb el Facebook. De fet, la primera campanya de promoció de PISCES, les fotos dels actors amb els signes del zodíac, va ser dissenyada exclusivament per a aquesta xarxa social. El fet que quan es pengin les fotografies se'n creïn miniatures formant un mosaïc de 3 fotos d'ample va donar-nos la idea de fer fotografies individuals i que el conjunt de les 12 fotografies, dividides en files de 3, creessin una imatge nova amb un significat especial. El conjunt va resultar ser el primer pòster de PISCES. També s'hi va penjar el cinemagraph en format vídeo (ja que Instagram no accepta el format «.gif»), essent el segon poster de PISCES.

Captures de pantalla del compte d'instagram @billparrot, on es pot veure el primer pòster de «PISCES: la cançó perfecta» a l'esquerra i el segon pòster a la dreta, amb la data oficial de llançament.

El Making Of també es va penjar a Instagram aprofitant l'actualització que permet penjar vídeos de més de 15 segons a aquesta xarxa social. Quan el videoclip es va penjar a Youtube es va publicar una fotografia amb la imatge del personatge de Peixos acompanyat de l'enllaç al vídeo.

Facebook

<https://facebook.com/guillemllorettriola>

La distribució a través de Facebook va basar-se en transmetre la mateixa informació que es publicava a Instagram. Tanmateix, es van aprofitar algunes funcions específiques de Facebook com la creació d'un àlbum digital on agrupar les fotografies de la primera sessió de fotos i la possibilitat de penjar vídeo en alta definició. Quan el videoclip es va fer públic, aquest es va enllaçar en aquesta xarxa.

Twitter

<https://twitter.com/Guillemlloret>

A través de Twitter es va distribuir el videoclip de la cançó. Quant a la xarxa social a la qual vam enllaçar-lo, vam tenir dubtes sobre si posar-ho a YouTube (que sol tenir més visites) o Vimeo (que té més qualitat de vídeo). Finalment ens vam decidir per realitzar dos twits, un anunciant la cançó i enllaçant-la a YouTube i l'altre recordant que també havíem publicat la cançó a Vimeo i enllaçant-lo a aquesta xarxa social.

Youtube

<https://www.youtube.com/watch?v=indlkBEEJA0>

Youtube va ser la pàgina web clau a l'hora de distribuir «PISCES: la cançó perfecta». No només s'hi va distribuir principalment el videoclip sinó que totes les altres xarxes portaven a aquesta a l'hora de promocionar el videoclip.

La decisió d'utilitzar Youtube va ser molt senzilla: és la xarxa social dedicada a la distribució de vídeo que més visites rep diàriament. A més a més, pot integrar-se amb la majoria de televisors amb internet, tauletes i mòbils. Per tant, apostar per Youtube com a plataforma on fer públic el videoclip era una decisió pràctica i segura.

Vimeo

<https://vimeo.com/billparrot>

Tot i haver penjat el videoclip a Youtube estàvem interessats en penjar-lo també a Vimeo ja que aquesta xarxa social no només permet més qualitat de vídeo sinó que s'hi concentren la majoria d'artistes que produeixen continguts en vídeo. Per tant, vam decidir penjar el mateix que ja estava disponible a Youtube a Vimeo, tot i sabent que no aconseguiríem tantes visites.

SoundCloud

<https://soundcloud.com/billparrot>

Ja que SoundCloud és una xarxa social destinada a la distribució de cançons vam optar per afegir-la a la llista de xarxes socials a l'hora de promocionar PISCES. En aquest cas vam pujar-hi la cançó el dia de l'estrena en format d'àudio, amb la fotografia del personatge de Peixos com a portada del disc.

Snapchat

(a través del compte personal d'un dels membres de l'equip de distribució)

Una de les fotos que vam penjar a la xarxa social Snapchat durant la campanya de promoció de «PISCES: la cançó perfecta»

La publicitat de PISCES a Snapchat va consistir en publicar diverses fotografies de la producció, tan de l'etapa de gravació de la cançó com de la del videoclip. Aquestes fotos van servir com a Making Of secundari o «*detrás de las cámaras*». En tot cas aquesta via de distribució va ser una de les més vistes, amb una desena de fotografies i un centenar de visualitzacions cadascuna.

Whatsapp

(a través del número de teléfono personal d'un dels membres de l'equip de distribució)

Avui dia la majoria de persones utilitzen Whatsapp i per això vam decidir incloure aquesta xarxa a la llista de xarxes socials per distribuir el nostre projecte. En aquest cas vam utilitzar Whatsapp per enviar el videoclip a persones properes a nosaltres que potser no ens seguien a les altres xarxes socials i que possiblement no l'haurien vist si no l'haguéssim distribuït a través d'aquesta xarxa.

3.5. Presentació en vídeo

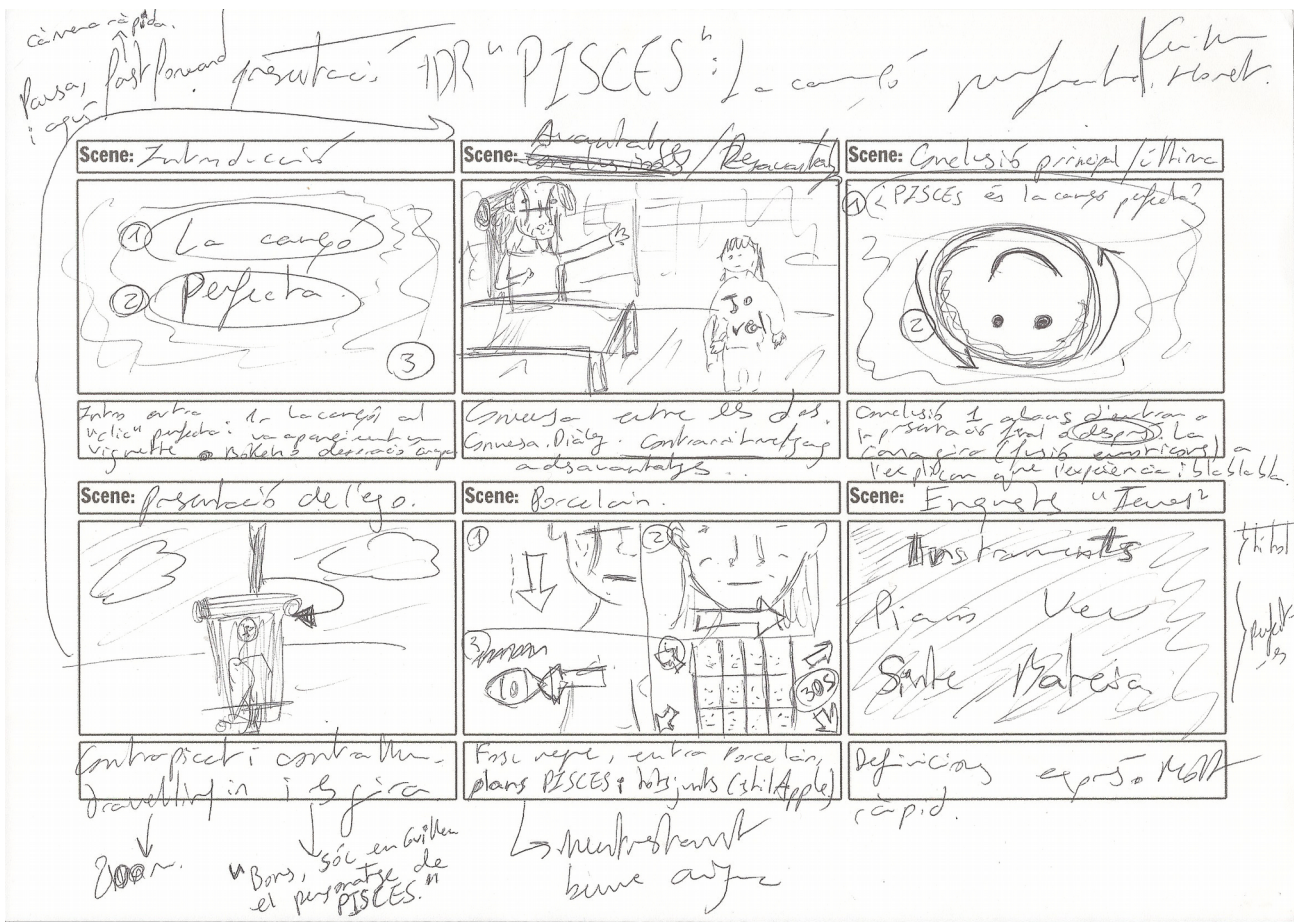
Un dels punts en els quals teníem més interès a l'hora de realitzar aquest treball de recerca era la preparació d'una presentació innovadora, revolucionària i, sobretot, dinàmica. Durant l'ESO havíem estudiat en diverses assignatures la presentació en format *PowerPoint* o *Prezi*. Aquestes eines aconseguen fer presentacions de diapositives molt potents, interessants i plenes de continguts però sempre ens quedàvem amb ganes de més: **rapidesa, fluïdesa i dinàmica**. Per això vam apostar radicalment per una presentació en format de **diàleg entre un vídeo i l'orador**.

Una presentació en format vídeo té certs avantatges i inconvenients:

- Avantatges:
 - La presentació és molt més **dinàmica i fluïda** (no s'ha de passar diapositives, tot apareix i desapareix)
 - Hi ha la possibilitat d'**establir un diàleg entre el vídeo i la persona** que està realitzant la presentació oral (l'orador pot parlar amb una persona que apareixi al vídeo i, si aquest està ben fet, la persona pot respondre)
 - Si el vídeo i l'orador estan sincronitzats, **la presentació transmet una sensació de professionalitat** molt semblant a la que poden donar els ballarins quan ballen al ritme d'una cançó o els músics entrant a un compàs a temps.

- Desavantatges
 - És un format de presentació que **necessita moltes hores de planificació i edició del vídeo** perquè realment sigui diferent d'un *PowerPoint*.
 - Un cop el vídeo està fet **calen moltes hores d'estudi i assaig per part de l'orador** ja que el vídeo dura de 10 a 15 minuts i el guió ha d'estar après de memòria i sincronitzat al segon.
 - Si hi ha un error durant la presentació s'ha de reparar ràpidament per evitar dessincronitzacions que el públic pugui detectar, ja que **una petita manca de sincronització evident pot ensorrar la resta de la presentació**.

Tot i conèixer els riscos vam apostar per la presentació en vídeo ja que no només ens encisaven els avantatges sinó que també ens oferia una manera de diferenciar el nostre treball de tots els altres.

Storyboard del vídeo que s'utilitzaria com a presentació.

Aquesta decisió ens va demanar moltes més hores de feina quan a la resta dels nostres companys «només els quedava fer la presentació». Finalment, però, estem completament orgullosos d'haver fet aquesta tria perquè els avantatges són increïbles i ens va mantenir dues setmanes més en un projecte en el qual hem estat tan còmodes que ens agradaria quedar-nos-hi per sempre.

4. Conclusions

Per tal d'analitzar les conclusions d'aquest treball de recerca hem de recordar els objectius i les hipòtesis que hem exposat al començament d'aquest.

El principal objectiu era compondre, gravar i distribuir la cançó perfecta. Hem pogut crear una cançó de la qual estem molt orgullosos i l'hem gravada d'una manera semi-professional, fet que ens ha aconseguit obtenir moltes visites al nostre videoclip de Youtube (255 en només un dia) i molta repercussió a les xarxes socials.

Tanmateix, hem arribat a la conclusió que PISCES no és la cançó perfecta. No perquè l'hagin compost uns aficionats ni perquè hagi estat gravada en cinc dies sinó perquè **la cançó perfecta no existeix**.

D'acord amb la hipòtesi principal, no hi ha una cançó que pugui ser considerada perfecta. Els gustos musicals són subjectius i no existeix una fórmula que pugui aconseguir que una cançó agradi a tot el món. Realitzar aquesta recerca ens ha demostrat que, tot i que molts ho intentin, la perfecció no es pot aconseguir.

Això, però, a quina conclusió ens porta? Què se suposa que hem de fer si tot el que fem mai serà perfecte?

La resposta és molt senzilla: **seguir intentant-ho**. Pot ser que la perfecció no es pugui aconseguir però això no frenarà a centenars de milers de persones que l'intenten aconseguir cada dia. Als exàmens seguiran intentant treure la nota perfecta, quan ordenin la seva habitació voldran que quedi perfecta o quan componguin una cançó esperaran que aquesta agradi al màxim de gent possible. Tot i sabent que això no és possible, buscar la perfecció és una manera de buscar allò inabastable per tal d'aconseguir resultats molt sorprenents.

Finalment, la pregunta que ens fem tots és molt senzilla: si la cançó perfecta ha resultat no ser perfecta, tot aquest treball ha tingut sentit? La nostra resposta és que sí: no només hem obtingut una quantitat d'experiència que ni ens imaginàvem en el món audiovisual sinó que a més a més hem pogut produir la nostra primera cançó.

En conclusió, el projecte «PISCES: la cançó perfecta» no ha estat un fracàs pel fet de no complir amb un dels seus objectius, sinó que ens ha ajudat a tirar endavant una futura carrera de realitzador audiovisual a través de l'experiència.

5. Epíleg

Produir el projecte «PISCES: La cançó perfecta», des de l'inici al final, ha estat molt més que un treball de recerca. Arribar on hem arribat en nivells d'experiència en el món musical, en el món audiovisual, les noves amistats que hem fet, les relacions amb amistats amb qui hem tornat a connectar, adquirir habilitats en el món de la distribució musical per xarxes i el bon equip de producció que hem creat no és res més que un somni fet realitat.

En tot el treball de recerca ens hem referit a nosaltres mateixos en primera persona del plural però en aquesta segona part de l'epíleg ens agradaria explicar una experiència més propera i sincera a través de la primera persona del singular. Jo sóc T i participar en aquest projecte m'ha fet canviar la manera de veure les coses. Abans d'entrar en el projecte «PISCES: la cançó perfecta» havia treballat en diferents projectes artístics però mai d'aquesta manera. Crear la cançó perfecta havia estat un dels meus objectius per aquest treball de recerca des de 3r d'ESO i poder arribar a tocar la perfecció ha complert un dels meus objectius a la vida.

Ara mateix estic escrivint aquest epíleg a l'escriptori on s'ha compost «PISCES: la cançó perfecta», on se n'ha compost la lletra, on s'han gravat els instruments, on s'ha editat la cançó, on s'han editat els pòsters i on s'ha muntat el videoclip i no podria sentir-me més feliç. Les emocions que he pogut viure gràcies a aquest projecte han estat moltíssimes i molt variades: felicitat quan vàiem que la cançó començava a sonar semi-professionalment, ràbia quan no arribàvem als terminis que havíem marcat amb la tutora, estrés quan planejàvem gravar tot el videoclip en només una tarda, satisfacció quan ensenyàvem el videoclip a les persones properes... Poder participar en aquest projecte m'ha fet viure d'una altra manera durant els nou mesos que ha durat i vull donar les gràcies a totes les persones que m'hi han ajudat. He crescut amb la cançó perfecta i gràcies a això he après a entendre el món que hi ha al meu voltant i a disfrutar plenament les emocions que sento dia a dia. [O per això o perquè sóc peixos.](#)

6. Bibliografia i webgrafia

CARBÓ I PONCE, Esteve. *Manual de Astrología Tradicional*. Editorial Mandala. 1ª edició. Barcelona, 2008. 663 pàg.

DIMERY, Robert. *1001 canciones que hay que escuchar antes de morir*. Grijalbo. 2ª edició. China, 2012. 960 pàg.

FOUNCE, Héctor. *La música pop i rock*. Editorial UOC. 1ª edició. Barcelona, 2005. 120 pàg.

JODOROWSKY, Alejandro. *La vía del Tarot*. Editorial Debolsillo. 7ª edició (Ediciones Siruela). Barcelona, 2006. 611 pàg.

POLO PUJADAS, Magda. *L'estètica de la música*. Editorial UOC. 1ª edició. Barcelona, 2007. 109 pàg.

VALLBONA, Rafael. *Els nens (i les nenes) del rock*. Editorial 62. 1ª edició. Barcelona, 2005. 174 pàg.

<http://www.musicgenreslist.com> (25 de juny de 2016 a les 18:38)

<http://abacus.bates.edu/~ganderso/biology/resources/writing/HTWcitations.html> (25 de juny de 2016 a les 19:02)

[https://ca.wikipedia.org/wiki/Falset_\(veu\)](https://ca.wikipedia.org/wiki/Falset_(veu)) (3 de juliol de 2016 a les 10:57)

https://en.wikipedia.org/wiki/List_of_songs_containing_the_I-V-vi-IV_progression (3 de juliol de 2016 a les 11:33)

<https://www.youtube.com/watch?v=kKnxcvNqrCo> (30 de juliol de 2016 a les 09:05)

<https://www.youtube.com/watch?v=XuuLwPaRHP4> (30 de juliol de 2016 a les 09:07)

<https://www.youtube.com/channel/UCvARrwO4x0VInVZr4pQRB2A/videos> (30 de juliol de 2016 a les 09:13)

<https://www.youtube.com/user/StefanGuyMusic/videos> (30 de juliol de 2016 a les 09:22)

<http://www.kenneymyers.com/blog/15-websites-to-help-you-with-rhyming-words/> (27 d'agost de 2016 a les 18:34)

<http://www.rhymezone.com/r/rhyme.cgi?Word=own&typeofrhyme=perfect&org1=syl&org2=l&org3=y> (27 d'agost de 2016 a les 18:53)

<http://www.ivyaudio.com/Piano-in-162> (28 d'agost de 2016 a les 11:15)

<http://earmonk.com/free-sample-libraries/> (28 d'agost de 2016 a les 12:00)

<https://www.youtube.com/watch?v=MsKZok6cXTI> (28 d'agost de 2016 a les 14:12)

https://es.wikipedia.org/wiki/Poes%C3%ADa_pura (30 d'agost de 2016 a les 10:52)

<http://guitarsix.com/blog/lessons/easy-guitar-songs-with-4-chords/143/1/> (30 d'agost de 2016 a les 11:05)

<https://ca.wikipedia.org/wiki/Cançó> (30 d'agost de 2016 a les 11:11)

7. Fonts de les fotografies

Portada

El·laboració pròpia.

Pàgina 2

El·laboració pròpia.

Pàgina 6

<http://www.justforkidsonly.com/rrefxcubelineaaa.jpg>

<https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/9/96/Triangle.Equilateral.svg/2000px-Triangle.Equilateral.svg.png>

Pàgina 13

https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/6/67/I-V-vi-IV_chord_progression_in_C.png/500px-I-V-vi-IV_chord_progression_in_C.png

Pàgina 16

<https://fanart.tv/artist/022589ac-7177-460d-a178-9976cf70e29f/mercury-freddie/>

<http://www.theapricity.com/forum/showthread.php?181897-Classify-Lebanese-singer-Mika>

Pàgina 17

http://znaural.blogspot.com.es/2012/10/l_8195.html

Pàgina 18

https://techinmusiced.files.wordpress.com/2010/06/old_metronome.jpg

Pàgina 19

Captura pròpia d' Spotify.

Pàgina 23

Captura pròpia de Logic Pro X.

Pàgina 30

El·laboració pròpia.

Pàgina 34

Captura pròpia del compte d'Instagram @billparrot.

Captura pròpia del compte d'Instagram @billparrot.

Pàgina 36

El·laboració pròpia.

Pàgina 39

El·laboració pròpia.

8. Guia de l'annex

L'annex d'aquest treball de recerca es compon per tot el material audiovisual que, o bé hem produït o hem trobat interessant per aquest projecte però al qual no hem donat cabuda en un document de text.

Els arxius que es troben al CD adjunt estan numerats en aquest ordre:

1. Llista de reproducció a Spotify de les cançons ordenades a la taula dels gèneres musicals.
2. «Mindmap» d'el·laboració pròpia on es representen els gèneres musicals.
3. Resultats de la selecció aleatòria de les noies de 12 anys.
4. Resultats de la selecció aleatòria de les noies de 13 anys.
5. Noms de les noies de 12 i 13 anys enquestades.
6. Resultats de la selecció aleatòria dels nois de 12 anys.
7. Resultats de la selecció aleatòria dels nois de 13 anys.
8. Noms dels nois de 12 i 13 anys enquestats.
9. Resultats i anàlisi de les 70 enquestes.
10. Lletres de «PISCES: la cançó perfecta».
11. Primer pòster oficial de «PISCES: la cançó perfecta».
12. Cinemagraph promocional de «PISCES: la cançó perfecta».
13. Making Of promocional de «PISCES: la cançó perfecta».
14. Videoclip de «PISCES: la cançó perfecta».
15. PISCES: la cançó perfecta